

ČESKOSLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ
REPUBLIKA
(19)

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

238914

(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴

C 22 B 15/08

/22/ Prihlášené 23 05 83

/21/ PV 3649-83

(40) Zverejnené 15 05 85

(45) Vydané 16 03 87

(75)
Autor vynálezu

HAVLÍK TOMÁŠ ing., KMETOVÁ DAGMAR prof. ing. CSc., KOŠICE

(54) Spôsob oxidačného rozpúšťania sulfidov medi zo sulfidických surovín

Vynález spadajúci do odboru hutníctva a metalurgie sa týka spôsobu oxidačného rozpúšťania sulfidov medi zo sulfidických surovín.

Podstata spôsobu podľa vynálezu spočíva v tom, že na sulfidy medi sa v prostredí kyseliny sírovej o koncentrácii 0,1 až 0,5 mol H_2SO_4 dm^{-3} pôsobí ozónom v atmosfére kyslíka alebo vzduchu v množstve 2 % objemu ozónu pri tlaku 0,1 MPa a teplote 18 až 22 °C.

Hlavné výhody spôsobu podľa vynálezu spočívajú v tom, že ozón ani kyslík, či vzduch neznečisťujú roztok, meď zo sulfidov je efektívne rozpúšťaná pri teplote okolia a teda sa nevyžaduje zvyšovanie teploty roztoku.

Vynález sa týka spôsobu oxidačného rozpúšťania sulfidov medi zo sulfidických surovín v kyslom prostredí.

Súčasná technológia hydrometalurgického spôsobu výroby medi rieši problém rozpúšťania sulfidov medi v kyslom prostredí nasledovným spôsobom:

- a. Použitím iónu trojmocného železa ako oxidovadla. Použitie tejto metódy má za následok znečistenie roztoku iónmi železa, ktoré je potrebné v následovných operáciách odstrániť a vyžaduje zvýšenie teplôt roztoku až do 90 °C pre efektívny priebeh rozpúšťania, čo je energetický výdaj.
- b. Použitím kyseliny chloristej, peroxidu vodíka, kyseliny dusičnej, horúcej koncentrovanej kyseliny sírovej, chlóru. Tieto metódy majú zatiaľ výskumný charakter pre vysokú cenu reagentov.
- c. Použitím kyslíku pri teplotách nad 100 °C a tlaku 2 až 5 MPa. Tento spôsob vyžaduje vysoké investičné a prevádzkové náklady.

Uvedené nedostatky možno odstrániť spôsobmi podľa vynálezu, ktorého podstata spočíva v tom, že na sulfidy medi sa v prostredí kyseliny sírovej o koncentrácii 0,1 až 0,5 mol H_2SO_4 dm^{-3} pôsobí ozónom v atmosfére kyslíka alebo vzduchu v množstve 2 % objemu ozónu pri tlaku 0,1 MPa a teplote 18 až 22 °C.

Celková reakcia rozpúšťania sulfidov medi za pomoci ozónu
 $3\text{Cu}_2\text{S} + \text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow 6\text{CuSO}_4 + 3\text{H}_2\text{O}$ sa skladá z 2 etáp:

Hlavné výhody spôsobu podľa vynálezu spočívajú v tom, že ozón ani kyslík, či vzduch neznečisťujú roztok, meď zo sulfidov je efektívne rozpúšťaná pri teplote okolia a teda sa nevyžaduje zvyšovanie teploty roztoku.

Ozón sa získava v ozonizátore, založenom na jeho vzniku pri tichom výboji pri napätí 10 000 až 15 000 V a frekvencii nad 1 000 Hz striedavého napätia. Prevod medi do roztoku týmto spôsobom sa deje efektívne pri teplote okolia a atmosférického tlaku vplyvom vysokého oxidačného potenciálu ozónu:

P r í k l a d

Pre skúšky sa použil syntetický Cu_2S , sulfid meďný, známy ako minerál chalkozín o zložení 80,07 % Cu, 20,002 % S a frakcii pod 0,056 mm v prostredí kyseliny sírovej o koncentrácii 0,1 mol H_2SO_4 na dm^3 .

Materiál bol v neustálom pohybe vplyvom miešania miešadlom a vplyvom prietoku pracovnej atmosféry tak, aby bol v dokonalom kontakte s reagentami /ozón v atmosfére kyslíka alebo vzduchu v množstve 2 % objemu ozónu/.

Po 180 minútach rozpúšťania sa z pôvodnej vzorky vyluhovalo 52, 129 % medi, pričom sa roztok neohrieval a ani výška tlaku nad hladinou roztoku neprevýšila hodnotu atmosférického tlaku.

Spôsob oxidačného rozpúšťania v kyslom prostredí je možné použiť pre väčšinu sulfidických surovín kovov, vzhľadom na vysoký oxidačný potenciál ozónu. Ďalšie možnosti sú v použití spôsobu kyslého oxidačného rozpúšťania pomocou ozónu na spracovanie druhotných surovín z hutníckej výroby, ako sú trosky, popoly, stery, kaly a iné.

P R E D M E T   V Y N Á L E Z U

Spôsob oxidačného rozpúšťania sulfidov medi zo sulfidických surovín v kyslom prostredí, vyznačujúci sa tým, že na sulfidy medi sa v prostredí kyseliny sírovej o koncentrácii 0,1 až 0,5 mol H_2SO_4 dm^{-3} pôsobí ozónom v atmosfére kyslíka alebo vzduchu v množstve 2 % objemu ozónu pri tlaku 0,1 MPa a teplote 18 až 22 °C.